

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2018. gada 13. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Personu brīva pārvietošanās – LESD 45. pants – 2003. gada Pievienošanās akts – XII pielikuma 2. iedaļa – Dalībvalsts iespēja atkāpties no Regulas (ES) Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta un Direktīvas 2004/38/EK 7. panta 3. punkta – Polijas pilsonis, kas nav pabeidzis 12 mēnešus ilgu reģistrēta darba laikposmu uzņēmējā dalībvalstī

Lieta C-618/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Administratīvā virstiesa (Administratīvo apelāciju palāta), Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 21. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 29. novembrī, tiesvedībā

Rafal Prefeta

pret

Secretary of State for Work and Pensions.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*] (referents), tiesneši E. Levits, *E. Borgs Bartets* [*A. Borg Barthet*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāts: M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 11. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *R. Prefeta* vārdā – *J. Power*, solicitor, *T. Royston*, barrister, un *R. Drabble*, QC,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *R. Fadoju* un *C. Crane*, pārstāves, kurām palīdz *K. Apps* un *D. Blundell*, barristers,
- Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin* un *J. Tomkin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 28. februāra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – angļu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Akta par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2003, L 236, 33. lpp.; turpmāk tekstā – “2003. gada Pievienošanās akts”), XII pielikumu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV 2011, L 141, 1. lpp.) 7. panta 2. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.), 7. panta 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Rafal Prefeta* un *Secretary of State for Work and Pensions* (darba un pensiju ministrs, Apvienotā Karaliste) (turpmāk tekstā – “ministrs”) saistībā ar pēdējā minētā atteikumu piešķirt viņam nodarbinātības un atbalsta pabalstu ienākumu papildināšanai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

2003. gada Pievienošanās akts

- 3 2003. gada Pievienošanās aktā ir fiksēti tostarp Polijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai nosacījumi un paredzēti Līgumu pielāgojumi.
- 4 Šī akta 1. panta otrais līdz piektais ievilkums ir izteikti šādi:

“Šajā Aktā:

[..]

- termins “pašreizējās dalībvalstis” nozīmē Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti,

[..]

- termins “jaunās dalībvalstis” nozīmē Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku un Slovākijas Republiku,

[..].”

- 5 2003. gada Pievienošanās akta ceturtajā daļā ir ietverti attiecībā uz jaunajām dalībvalstīm piemērojamiem pagaidu noteikumi. Minētā akta 24. pantā, kas ir ietverts šajā daļā, ir noteikts:

“Šā Akta V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII un XIV pielikumā uzskaitītos pasākumus jaunajās dalībvalstīs piemēro atbilstīgi minētajos pielikumos paredzētajiem nosacījumiem.”

- 6 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma nosaukums ir “Pievienošanās akta 24. pantā minētais saraksts: Polija”. Šī pielikuma 2. iedaļas par personu brīvu pārvietošanos 1., 2., 5. un 9. punkts ir formulēti šādi:

“1. Attiecībā uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, kas saistīta ar darba ņēmēju pagaidu pārvietošanos, kā tā definēta [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvas 96/71/EK [(1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (OV 1997, L 18, 1. lpp.)] 1. pantā, [LESD 45. pantu] un [56. panta] pirmo daļu Polijas attiecībās ar Beļģiju, Čehijas Republiku, Dāniju, Vāciju, Igauniju, Grieķiju, Spāniju, Franciju, Īriju, Itāliju, Latviju, Lietuvu, Luksemburgu, Ungāriju, Nīderlandi, Austriju, Portugāli, Slovēniju, Slovākiju, Somiju, Zviedriju un Apvienoto Karalisti pilnībā piemēro, ievērojot 2. līdz 14. punktā paredzētos pārējas noteikumus.

2. Atkāpjoties no [Padomes] Regulas (EEK) Nr. 1612/68 [(1968. gada 15. oktobris) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV 1968, L 257, 2. lpp.)] 1. līdz 6. panta, pašreizējās dalībvalstis divus gadus pēc pievienošanās dienas piemēros attiecīgo valstu pasākumus vai pasākumus, kas izriet no divpusējiem nolīgumiem, kuri reglamentē Polijas pilsoņu pieeju šo valstu darba tirgiem. Pašreizējās dalībvalstis var turpināt šo pasākumu īstenošanu piecus gadus pēc pievienošanās dienas.

Polijas pilsoņi, kas pievienošanās dienā likumīgi strādā kādā no pašreizējām dalībvalstīm un kam uz nepārtrauktu 12 mēnešu vai ilgāku laikposmu ir likumīga pieeja attiecīgās dalībvalsts darba tirgum, saglabās pieeju attiecīgās dalībvalsts darba tirgum, bet ne citu tādu dalībvalstu darba tirgiem, kuras īsteno savus iekšējos pasākumus.

Polijas pilsoņiem, kam pēc pievienošanās uz nepārtrauktu 12 mēnešu vai ilgāku laikposmu ir pieeja kādas pašreizējās dalībvalsts darba tirgum, ir tādas pašas tiesības. Iepriekš šā punkta otrajā un trešajā daļā minētie Polijas pilsoņi zaudē minētajās daļās paredzētās tiesības, ja viņi brīvprātīgi atstāj attiecīgās dalībvalsts darba tirgu.

Polijas pilsoņiem, kas kādā no pašreizējām dalībvalstīm likumīgi strādā pievienošanās dienā vai laikposmā, kad tiek īstenoti attiecīgās valsts pasākumi, un kam pieeja attiecīgās dalībvalsts darba tirgum ir uz laikposmu, kas īsāks par 12 mēnešiem, nav minēto tiesību.

[..]

5. Dalībvalstis, kuras turpina īstenot attiecīgos valsts pasākumus vai pasākumus, kas izriet no divpusējiem nolīgumiem, 2. punktā minētā piecu gadu laikposma beigās var – ja pastāv nopietni darba tirgus traucējumi vai to rašanās iespēja un iepriekš paziņojot Komisijai – septiņus gadus pēc pievienošanās dienas turpināt īstenot minētos pasākumus. Ja šāds paziņojums netiek sniegts, piemēro Regulas [..] Nr. 1612/68 1. līdz 6. pantu.

9. Ja dažus [Padomes] Direktīvas 68/360/EEK [(1968. gada 15. oktobris) par ierobežojumu atcelšanu attiecībā uz dalībvalstu darba ņēmēju un viņu ģimeņu pārvietošanos un dzīvesvietu Kopienā (OV 1968, L 257, 13. lpp.)] noteikumus nav iespējams nošķirt no Regulas [..] Nr. 1612/68 noteikumiem, kurus nepiemēro atbilstīgi 2. līdz 5., 7. un 8. punktam, tad Polija un pašreizējās dalībvalstis drīkst atkāpties no minētajiem noteikumiem, ciktāl tas vajadzīgs, lai piemērotu 2. līdz 5., 7. un 8. punktu.”

Regula Nr. 492/2011

- 7 Regulas Nr. 492/2011 I nodaļas nosaukums ir “Nodarbinātība, vienlīdzīga attieksme un darbaņēmēju ģimenes”.
- 8 Šīs nodaļas 1. iedaļā “Tiesības uz darbu” ietvertajos Regulas Nr. 492/2011 1.–6. pantā būtībā ir aizliegti tādi dalībvalsts normatīvie un administratīvie akti, kā arī administratīvā prakse, ar ko tiek ierobežotas citu dalībvalstu pilsoņu tiesības pieteikties darbā vai piedāvāt darbu, tiesības pieņemt un strādāt algotu darbu vai arī viņiem tiek izvirzīti nosacījumi, kas netiek attiecināti uz šīs valsts pilsoņiem.
- 9 Minētās nodaļas 2. iedaļā “Nodarbinātība un vienlīdzīga attieksme” ietvertais šīs pašas regulas 7. panta 1. un 2. punkts ir izteikti šādi:

“1. Darbaņēmējam, kas ir dalībvalsts valstspiederīgais, citā dalībvalstī valstspiederības dēļ nedrīkst piemērot citādus darba un nodarbinātības nosacījumus kā minētās valsts darbaņēmējiem, īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu un bezdarba gadījumā – atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

2. Šādam darbaņēmējam ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darbaņēmējiem.”

- 10 Regulas Nr. 492/2011 41. pantā ir noteikts:

“Regulu [...] Nr. 1612/68 atceļ.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu, kas sniegta II pielikumā.”

Direktīva 2004/38

- 11 Direktīvas 2004/38 7. pantā “Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus” ir paredzēts:

“1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

a) viņi ir darbaņēmēji vai pašnodarbinātas personas uzņēmējā dalībvalstī; [...]

[...]

3. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē Savienības pilsonis, kas vairs nav darbaņēmējs vai pašnodarbināta persona, saglabā darbaņēmēja vai pašnodarbinātas personas statusu šādos apstākļos:

a) viņš/viņa uz laiku ir darbnespējīgs(-a) slimības vai nelaimes gadījuma dēļ;

b) viņš/viņa ir pienācīgi reģistrēts(-a) kā piespiedu bezdarbnieks, bet iepriekš ir bijis(-usi) nodarbināts(-a) ilgāk nekā vienu gadu, turklāt ir reģistrējies(-usies) attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs;

c) viņš/viņa ir pienācīgi reģistrēts(-a) kā piespiedu bezdarbnieks pēc tam, kad ir beidzies viņa/viņas darba līgums uz noteiktu laiku, kas ir bijis mazāk nekā gads, vai ja viņš/viņa ir kļuvis[(-usi)] par piespiedu bezdarbnieku pirmo divpadsmit mēnešu laikā un ir reģistrējies(-usies) attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs. Šādā gadījumā darbaņēmēja statuss saglabājas ne mazāk kā sešus mēnešus;

d) viņš/viņa sāk arodmācības. Ja vien viņš/viņa nav piespiedu bezdarbnieks, darba ņēmēja statuss saglabājas tikai tad, ja apmācība ir saistīta ar iepriekšējo nodarbinātību.”

[..]

12 Šīs pašas direktīvas 38. panta “Atcelšana” 2. un 3. punktā ir paredzēts:

“2. Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK atceļ no [2006. gada 30. aprīļa].

3. Atsauces uz atceltajiem noteikumiem un direktīvām uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu.”

Apvienotās Karalistes tiesības

13 Ar *Immigration (European Economic Area) Regulations 2006/1003* (Imigrācijas noteikumi 2006/1003 (Eiropas Ekonomikas zona), turpmāk tekstā – “2006. gada noteikumi”), kas ir pieņemti Direktīvas 2004/38 transponēšanai, tika grozīti *Accession (Immigration and Worker Registration) Regulations 2004/1219* (Pievienošanās noteikumi 2004/1219 (imigrācija un darba ņēmēju reģistrācija). Atbilstoši pēdējiem minētajiem noteikumiem ar attiecīgajiem grozījumiem (turpmāk tekstā – “2004. gada noteikumi”) Savienības tiesību aktu piemērošana darba ņēmēju brīvas pārvietošanās jomā Apvienotajā Karalistē tika atlikta attiecībā uz astoņu no desmit to dalībvalstu pilsoņiem, kuras pievienojās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā un pie kurām pieder Polijas Republika. Šie atkāpes pasākumi, kas tika noteikti, pamatojoties uz 2003. gada Pievienošanās akta 24. pantu, bija spēkā līdz 2011. gada 30. aprīlim.

14 2004. gada noteikumos bija paredzēta reģistrācijas sistēma (*Accession State Worker Registration Scheme* (Pievienojušos dalībvalstu darba ņēmēju reģistrācijas sistēma), kas bija piemērojama šo astoņu pievienojušos dalībvalstu pilsoņiem, kuri strādāja Apvienotajā Karalistē laikposmā no 2004. gada 1. maija līdz 2011. gada 30. aprīlim.

15 Šo noteikumu 2. pantā “Pievienojušās dalībvalsts darba ņēmējs, kuram ir jāreģistrējas” bija noteikts:

“(1) Ievērojot turpmākajos šī panta punktos norādīto, “pievienojušās dalībvalsts darba ņēmējs, kuram ir jāreģistrējas” ir attiecīgās pievienojušās dalībvalsts pilsonis, kurš pievienošanās laikposmā strādā Apvienotajā Karalistē.

[..]

(4) Attiecīgās pievienojušās dalībvalsts pilsonis, kurš Apvienotajā Karalistē likumīgi strādā nepārtraukti 12 mēnešus, kas daļēji vai pilnībā ietver laikposmu pēc 2004. gada 30. aprīļa, šī 12 mēnešu laikposma beigās pārstāj būt pievienojušās dalībvalsts darba ņēmējs, kuram ir jāreģistrējas.

[..]

(8) Tiek uzskatīts, ka persona 3. un 4. punkta izpratnē ir 12 mēnešus nepārtraukti strādājusi Apvienotajā Karalistē, ja viņš/viņa ir likumīgi strādājusi Apvienotajā Karalistē šī termiņa sākumā un beigās un jebkuri starpperiodi, kuros viņš/viņa nav bijis likumīgi nodarbināts(-a) Apvienotajā Karalistē, kopumā nepārsniedz 30 dienas.

[..]”

16 Minēto noteikumu 4. panta 2. punkts bija izteikts šādi:

“Attiecīgās pievienojušās dalībvalsts pilsonim, kuram būtu pievienojušās dalībvalsts darba ņēmēja statuss un pienākums reģistrēties, ja viņš sāktu strādāt Apvienotajā Karalistē, nav tiesību uzturēties Apvienotajā Karalistē darba meklētāja statusā, lai tajā meklētu darbu.”

17 2004. gada noteikumu 5. panta 3. un 4. punktā bija noteikts:

“(3) ievērojot 4. punktā noteikto, 2006. gada noteikumu 6. panta 2. punkts nav piemērojams tādām pievienojušās dalībvalsts darba ņēmējam, kuram ir pienākums reģistrēties, kas pārtrauc strādāt.

(4) ja pievienojušās dalībvalsts darba ņēmējs, kuram ir pienākums reģistrēties, 2006. gada noteikumu 6. panta 2. punktā minētajos apstākļos pārtrauc strādāt pie oficiāla darba devēja viena mēneša laikā, skaitot no darba uzsākšanas datuma, šis pants minētajam darba ņēmējam ir piemērojams attiecībā uz šī viena mēneša pārējo daļu.”

18 2006. gada noteikumu 6. panta 1. punkts, kurā bija regulēti gadījumi, kad Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalsts valstspiederīgais varēja izmantot pagarinātas uzturēšanās tiesības Apvienotās Karalistes teritorijā, redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem, bija noteikts:

“1) “tiesīgā persona” šo noteikumu izpratnē ir persona, kura ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts valstspiederīgais un atrodas Apvienotajā Karalistē kā:

[..];

b) darba ņēmējs;

[..].”

19 Minēto noteikumu 6. panta 2. punktā, kurā bija precizēti nosacījumi, kādiem bija jāatbilst personai, kas bija pārtraukusi strādāt, lai saglabātu darba ņēmēja statusu šo pašu noteikumu 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, bija noteikts:

“Neskarot 7.A panta 4. punktu, personu, kura vairs nestrādā, nepārstāj uzskatīt par darba ņēmēju 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, ja

a) tā uz laiku ir darbnespējīga slimības vai nelaiemes gadījuma dēļ;

b) tā ir pienācīgi reģistrēta kā piespiedu bezdarbiece, bet iepriekš ir bijusi nodarbināta Apvienotajā Karalistē, ar nosacījumu, ka tā ir reģistrējusies kompetentajā nodarbinātības iestādē kā darba meklētāja un ka tā:

i) pirms kļūšanas par bezdarbnieci ir bijusi nodarbināta vismaz vienu gadu;

ii) nav bezdarbiece ilgāk par sešiem mēnešiem vai

iii) var pierādīt, ka tā meklē darbu Apvienotajā Karalistē un ka tai ir patiesa iespēja tikt pieņemtai darbā;

[..].”

20 2006. gada noteikumu 7.A panta 4. punkts bija izteikts šādi:

“6. panta 2. punkts ir piemērojams pievienojušās dalībvalsts darba ņēmējam, ja:

a) viņš ir persona, uz kuru 2011. gada 30. aprīlī bija attiecināms [2004. gada noteikumu] 5. panta 4. punkts, vai

b) pēc 2011. gada 1. maija viņš attiecīgā gadījumā ir darbspējīgs, kļuvis par bezdarbnieku vai pārtraucis strādāt.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 21 Polijas pilsonis *R. Prefeta* Apvienotajā Karalistē ieradās 2008. gadā un tur strādāja no 2009. gada 7. jūlija līdz 2011. gada 11. martam – datumam, kad viņš pārtrauca strādāt ārpus darba iegūta savainojuma dēļ.
- 22 Kopš ierašanās Apvienotajā Karalistē uz *R. Prefeta* attiecās “pievienojušās dalībvalsts darba ņēmēja, kuram ir jāreģistrējas” statuss 2004. gada noteikumu 2. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr, tā kā darba ņēmēja reģistrācijas apliecību *R. Prefeta* saņēma tikai 2011. gada 5. janvārī, reģistrēti nodarbināts viņš bija kopumā tikai divus mēnešus un sešas dienas.
- 23 Pēc tam, 2011. gada 11. martā, būdams pienācīgi reģistrēts kā piespiedu bezdarbnieks, *R. Prefeta* kompetentajā nodarbinātības iestādē reģistrējās kā darba meklētājs. Šajā statusā viņš kopš 2011. gada 20. marta saņēma bezdarbnieka pabalstu.
- 24 2011. gada 20. oktobrī *R. Prefeta* ministram iesniedza pieteikumu nodarbinātības un atbalsta pabalsta ienākumu papildināšanai saņemšanai.
- 25 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šis pabalsts, kas ir paredzēts to personu kategorijām, kuru darbspēja ir ierobežota to fiziskā vai garīgā stāvokļa dēļ, var tikt piešķirts tikai darba ņēmējiem 2006. gada noteikumu 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 6. panta 2. punkta izpratnē, bet nevar tik piešķirts darba meklētājiem.
- 26 Līdz ar to ministrs, uzskatot, ka *R. Prefeta* nav pierādījis, ka pirms darba zaudēšanas viņš, būdams reģistrēts atbilstoši 2004. gada noteikumiem, ir nepārtraukti strādājis 12 mēnešus vai ilgāk, kas būtu viņam ļāvis saglabāt darba ņēmēja statusu 2006. gada noteikumu 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 6. panta 2. punkta izpratnē, *R. Prefeta* pieteikumu noraidīja.
- 27 *R. Prefeta* ministra lēmumu pārsūdzēja *First-tier Tribunal (Social Entitlement Chamber)* (Administratīvā pirmās instances tiesa (Sociālo tiesību palāta), Apvienotā Karaliste). Tā kā šī tiesa *R. Prefeta* prasību noraidīja, viņš iesniedza apelācijas sūdzību *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Administratīvā virstiesā (Administratīvo apelāciju palāta), Apvienotā Karaliste).
- 28 Savā apelācijas sūdzībā *R. Prefeta* būtībā apgalvo, ka 2004. gada noteikumu 5. panta 3. punkts ir bijis šķērslis tam, lai tie attiecīgo pievienojušos dalībvalstu pilsoņi, kuri nav strādājuši Apvienotajā Karalistē ar reģistrācijas apliecību nepārtraukti 12 mēnešus, varētu saglabāt darba ņēmēju statusu Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta izpratnē un tiem tādējādi tiktu piemērota Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā paredzētā vienlīdzīgā attieksme. *R. Prefeta* ieskatā valsts tiesiskais regulējums, kas ir pretrunā šīm abām minētajām tiesību normām, nevar būt pamatots saskaņā ar 2003. gada Pievienošanās aktu, jo ar to netiek pieļautas atkāpes no minētajām tiesību normām.
- 29 Ministrs turpretim apgalvo, ka 2004. gada noteikumi ir saderīgi ar 2003. gada Pievienošanās aktu. Šajā ziņā viņš norāda, ka minētā pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2. punktā ir paredzēts, ka Polijas pilsoņiem, kuri likumīgi strādā pievienošanās dienā vai laikposmā, kad tiek īstenoti attiecīgās valsts pasākumi, un kuriem pieeja attiecīgās dalībvalsts darba tirgum ir uz laikposmu, kas ir īsāks par 12 mēnešiem, nav tiesību, kuras ir darba ņēmējiem atbilstoši Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punktam un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktam.

30 Šajos apstākļos *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Administratīvā virstiesia (Administratīvo apelāciju palāta)) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ar [2003. gada Pievienošanās akta] XII pielikumu dalībvalstīm ir atļauts neattiecināt Regulas [Nr. 492/2011] 7. panta 2. punktā un Direktīvas [2004/38] 7. panta 3. punktā minētās priekšrocības uz Polijas pilsoņiem, ja darba ņēmējs, kaut arī viņš ar novēlošanos bija izpildījis valsts tiesībās paredzēto pienākumu reģistrēt savu nodarbinātību, būdams reģistrējies, vēl nebija nepārtraukti nostrādājis 12 mēnešus?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai darba ņēmējs Polijas pilsonis pirmā jautājuma apstākļos var atsaukties uz Direktīvas [2004/38] 7. panta 3. punktu, kas attiecas uz darba ņēmēja statusa saglabāšanu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 31 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to Apvienotajai Karalistei bija atļauts tajā paredzētajā pārejas posmā neattiecināt Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta un Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā minētās priekšrocības uz Polijas pilsoni, kurš neatbilda valsts tiesību aktos paredzētajam nosacījumam par to, ka viņam ir jābūt 12 mēnešus bez pārtraukuma bijušam reģistrēti nodarbinātam tās teritorijā.
- 32 Šajā ziņā iesākumā ir jānorāda, ka 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 1. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, kas saistīta ar darba ņēmēju pagaidu pārvietošanos, EK līguma 39. pants un 49. panta pirmā daļa (kļuvuši par attiecīgi LESD 45. pantu un 56. panta pirmo daļu) Polijas attiecībās ar pašreizējām dalībvalstīm pilnībā ir piemērojami, tikai ievērojot šīs pašas iedaļas 2.–14. punktā paredzētos pārejas noteikumus. Šajos pārejas noteikumos būtībā ir paredzētas atkāpes no Regulas Nr. 1612/68 1.–6. panta, kā arī ar zināmiem nosacījumiem – no Direktīvas 68/360 normām.
- 33 Ir tiesa, ka 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļā nav atsauces ne uz Direktīvu 2004/38, ne uz Regulu Nr. 492/2011, jo šie dokumenti ir pieņemti pēc šī pievienošanās akta stāšanās spēkā. Tomēr no pašiem šīs direktīvas 38. panta 3. punkta un šīs regulas 41. panta formulējumiem izriet, ka atsauces uz Regulu Nr. 1612/68 un Direktīvu 68/360, kas ir atceltas ar šiem diviem tiesību aktiem, ir jāuzskata par atsaucēm uz attiecīgi Direktīvas 2004/38 un Regulas Nr. 492/2011 normām.
- 34 Tādējādi, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jāpārbauda, vai ar 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļu Apvienotajai Karalistei bija atļauts tādos apstākļos kā pamatlietā izslēgt Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta piemērošanu. Lai varētu tikt piemērots Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru darba ņēmējam, kas ir dalībvalsts pilsonis, citu dalībvalstu teritorijā ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem, personai *R. Prefeta* situācijā, kura vairs nav darba ņēmēja vai pašnodarbināta persona, tomēr ir jābūt iespējai saglabāt savu darba ņēmēja statusu, pamatojoties uz Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punktu.

- 35 Šajā ziņā ir jānorāda, ka atbilstoši 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 9. punktam tikai tad, ja noteiktas Direktīvas 2004/38 normas nav iespējams nošķirt no Regulas Nr. 492/2011 normām, kuru piemērošana saskaņā ar šī pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2.–5., 7. un 8. punktu ir atlikta, Polijas Republika un pašreizējās dalībvalstis drīkst atkāpties no minētajiem Direktīvas 2004/38 noteikumiem, ciktāl tas ir vajadzīgs šo punktu piemērošanai.
- 36 Tāpēc, pirmkārt, ir jāpārbauda, vai Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkts ir nošķirams no Regulas Nr. 492/2011 1.–6. panta, kura piemērošana ir atlikta.
- 37 Šajā ziņā, kā būtībā ir norādīts ģenerālvokāta secinājumu 62. punktā, uzmanība ir jāvērs uz to, ka iespēja Savienības pilsonim, kas uz laiku vairs nav darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, saglabāt darba ņēmēja vai pašnodarbinātas personas statusu, pamatojoties uz Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punktu, kā arī uz tam atbilstošajām uzturēšanās tiesībām saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punktu, ir balstīta uz premisu, ka šis pilsonis ir pieejams un spējīgs atgriezties uzņēmējas dalībvalsts darba tirgū saprātīgā termiņā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2014. gada 19. jūnijs, *Saint Prix*, C-507/12, EU:C:2014:2007, 38.–41. punkts).
- 38 Pirmām kārtām, Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta a) apakšpunkts attiecas uz tāda Savienības pilsoņa situāciju, kurš uz laiku ir darbnespējīgs slimības vai nelaiemes gadījuma dēļ, – situāciju, kas ļauj domāt, ka minētais pilsonis atkal varēs būt darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, tiklīdz šī pārejošā darbnespēja būs beigusies. Otram kārtām, šīs direktīvas 7. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā ir izvirzīta prasība, lai šis Savienības pilsonis, kurš nav ekonomiski aktīvs, reģistrētos attiecīgajā nodarbinātības dienestā kā darba meklētājs, savukārt minētās direktīvas 7. panta 3. punkta d) apakšpunktā viņam ir noteikts pienākums saskaņā ar konkrētiem nosacījumiem uzsākt arodniecības.
- 39 Tādējādi Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkts attiecas uz situācijām, kurās ir paredzama Savienības pilsoņa reintegrācija uzņēmējas dalībvalsts darba tirgū saprātīgā termiņā. Līdz ar to šīs tiesību normas piemērošana nevar tikt nošķirta no to Regulas Nr. 492/2011 normu piemērošanas, kurās ir regulētas dalībvalsts pilsoņa tiesības uz darbu citas dalībvalsts teritorijā, proti, no minētās regulas 1.–6. panta.
- 40 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai atkāpšanās no Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta ir vajadzīga 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2.–5., 7. un 8. punktā ietvertajos pārejas noteikumos paredzēto atkāpju piemērošanai.
- 41 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Tiesa jau ir atzinusi, ka šī pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļā ietvertos pārejas noteikumu mērķis ir nepieļaut, ka pēc jauno dalībvalstu pievienošanās Savienībai rodas traucējumi veco dalībvalstu darba tirgū liela skaita darba ņēmēju – minēto jauno valstu pilsoņu – tūlītējas ierašanās dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 10. februāris, *Vicoplus u.c.*, no C-307/09 līdz C-309/09, EU:C:2011:64, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 42 Šajā gadījumā, kā rakstveida apsvērumos uzsver Apvienotās Karalistes valdība un Komisija, minētā dalībvalsts 2004. gada noteikumus pieņēma, piemērojot 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2.–9. punktā ietvertajos pārejas noteikumos paredzētās atkāpes.
- 43 Šī pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2. punkta pirmajā daļā būtībā ir paredzēts, ka – atkāpjoties no Regulas Nr. 492/2011 1.–6. panta un pārejas posmā pēc pievienošanās dienas – pašreizējās dalībvalstis piemēro pasākumus, kuri reglamentē Polijas pilsoņu pieeju šo valstu darba tirgiem.
- 44 Tātad šis ir pamats, kāpēc ar 2004. gada noteikumu 2. pantu Lielbritānijas tiesību sistēmā tika ieviests “pievienojušās dalībvalsts darba ņēmēja, kuram ir jāreģistrējas” statuss, kas attiecas uz pievienojušos valstu pilsoņiem, kuri strādāja Apvienotajā Karalistē minētās regulas piemērošanas laikposmā.

Minētajos noteikumos bija paredzēts, ka uz attiecīgajiem darba ņēmējiem vairs neattiecās šis statuss, kad viņi bija 12 mēnešus bez pārtraukuma bijuši reģistrēti nodarbināti minētās dalībvalsts teritorijā, turklāt šim darbam pilnībā vai daļēji bija jābūt veiktam pēc 2004. gada 30. aprīļa.

- 45 Laikposmā, kurā uz konkrētas pievienojušās valsts pilsoni attiecās minētais statuss, viņam bija jāsaņem kompetentajās valsts iestādēs darba reģistrācijas apliecība un viņam nebija visu to tiesību, kas Savienības tiesībās ir piešķirtas dalībvalsts pilsonim, kurš pārvietojas uz citu dalībvalsti, lai tajā strādātu. It īpaši ar 2004. gada noteikumu 4. un 5. pantu tika ierobežotas pievienojušās valsts pilsoņa tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē darba meklētāja statusā, lai tajā meklētu darbu, kā arī viņa iespēja saglabāt darba ņēmēja statusu un atbilstošās uzturēšanās tiesības, ja viņš vairs nebija darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona.
- 46 Kā rakstveida apsvērumos būtībā ir atzīmējusi Komisija, Apvienotās Karalistes ieviestā atkāpe no Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta tādējādi bija nepieciešama, lai nodrošinātu pilnīgu iedarbību šīs dalībvalsts noteiktajiem pasākumiem, piemērojot 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2. un 9. punktā ietvertajās tiesību normās paredzētās atkāpes.
- 47 Ja pievienojušās valsts darba ņēmējs, kas vairs nebija darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona un iepriekš nebija 12 mēnešus bez pārtraukuma bijis reģistrēti nodarbināts Apvienotajā Karalistē, būtu varējis atsaukties uz minētās direktīvas 7. panta 3. punktu, lai saglabātu darba ņēmēja statusu, kā arī tam atbilstošās uzturēšanās tiesības saskaņā ar šīs pašas direktīvas 7. panta 1. punktu, Apvienotā Karaliste nebūtu varējusi nodrošināt pilnīgu iedarbību atkāpes pasākumiem, kuru mērķis bija it īpaši ierobežot ekonomiski neaktīvo pievienojušās valsts pilsoņu tiesības uzturēties tās teritorijā, lai tajā meklētu darbu.
- 48 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka ar 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2. un 9. punktu Apvienotajai Karalistei bija atļauts tādos apstākļos kā pamatlietā izslēgt Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punkta piemērošanu.
- 49 Šo secinājumu nevar atspēkot apstākļi, ka šajā gadījumā *R. Prefeta*, pirms pārtrauca strādāt, bija Apvienotajā Karalistē nostrādājis no 2009. gada 7. jūlija līdz 2011. gada 11. martam, t.i., aptuveni 20 mēnešu ilgu laikposmu.
- 50 Kā būtībā ir norādīts ģenerālvokāta secinājumu 69.–71. punktā, no 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2. punkta trešās daļas izriet, ka Polijas pilsoņiem, lai uz viņiem netiktu attiecināti pamatojoties uz šo tiesību aktu noteiktie atkāpes pasākumi, bija jāatbilst diviem kumulatīviem nosacījumiem, proti, viņiem, pirmkārt, bija jābūt bez pārtraukuma nostrādājušiem 12 mēnešus ilgu laikposmu un, otrkārt, viņiem bija jābūt pieejai attiecīgās dalībvalsts darba tirgum.
- 51 Runājot par šo otro nosacījumu, ir jānorāda, ka saskaņā ar 2004. gada noteikumiem, lai iegūtu pieeju darba tirgum, bija jāsaņem reģistrācijas apliecība kompetentajās valsts iestādēs.
- 52 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *R. Prefeta* darba reģistrācijas apliecību Apvienotās Karalistes kompetentajās valsts iestādēs saņēma tikai 2011. gada 5. janvārī, un tādējādi ir jāuzskata, ka pieeja šīs dalībvalsts darba tirgum viņam bija tikai uz kopējo laikposmu, kas aptvēra divus mēnešus un sešas dienas un bija sāks par 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļas 2. punkta trešajā daļā prasītajiem 12 mēnešiem.
- 53 Šādos apstākļos, tā kā *R. Prefeta* nevarēja izmantot Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punktu, lai saglabātu savu darba ņēmēja statusu pēc tam, kad bija pārtraucis strādāt, viņš vairs nevarēja atsaukties uz Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktu, jo pēdējais minētais attiecas uz dalībvalsts pilsoņiem, kuriem ir minētais statuss (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, *Geven*, C-213/05, EU:C:2007:438, 16. punkts, kā arī 2013. gada 21. februāris, N, C-46/12, EU:C:2013:97, 48. un 49. punkts).

- 54 Līdz ar to nav jāpārbauda, vai ar 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļu Apvienotajai Karalistei bija atļauts tādā situācijā kā pamatlietā izslēgt Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punkta piemērošanu.
- 55 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka 2003. gada Pievienošanās akta XII pielikuma 2. iedaļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to Apvienotajai Karalistei bija atļauts tajā paredzētajā pārejas posmā neattiecināt Direktīvas 2004/38 7. panta 3. punktā minētās priekšrocības uz tādu Polijas pilsoni kā *R. Prefeta*, kurš neatbilda valsts tiesību aktos paredzētajam nosacījumam par to, ka viņam ir jābūt 12 mēnešus bez pārtraukuma bijušam reģistrēti nodarbinātam tās teritorijā.

Par otro jautājumu

- 56 Ievērojot uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 57 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Akta par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā, XII pielikuma 2. iedaļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei bija atļauts tajā paredzētajā pārejas posmā neattiecināt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 7. panta 3. punktā minētās priekšrocības uz tādu Polijas pilsoni kā *Rafal Prefeta*, kurš neatbilda valsts tiesību aktos paredzētajam nosacījumam par to, ka viņam ir jābūt 12 mēnešus bez pārtraukuma bijušam reģistrēti nodarbinātam tās teritorijā.

[Paraksti]